

Asia: VN/11423/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalaiksi

Taustatiedot

Vastaajatahon virallinen nimi

Humana Hoiva Oy

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Hanna-Kaisa Järvi

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Annareetta Vaara

johtaja, asumispalvelut

annareetta.vaara@humana.fi

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko lain soveltaminen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuussa oleviin tahoihin riittävä (1 §, 4 § 1 kohta)?

Kyllä pääosin

2. Onko lain soveltaminen samanlaisena kaikkiin palveluntuottajiin niiden oikeudellisesta muodosta ja toiminnan tarkoituksesta huolimatta perusteltu ratkaisu (1 §, 4 § 2 kohta)?

Kyllä pääosin

3. Parantavatko palveluntuottajalle ja toiminnalle asetetut edellytykset asiakas- ja potilasturvallisuutta (2 luku, 16 §)?

Kyllä pääosin

4. Vähentääkö palveluntuottajan ja sen palveluyksiköiden erillinen rekisteröinti, palveluyksiköiden siirtokelpoisuus ja riskiperusteinen hyväksymismenettely palveluntuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä (16 §, 21 §)?

-

5. Vähentääkö yhteisen palveluyksikön käyttömahdollisuus palveluntuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä ja parantaako se mahdollisuuksia valvoa toimintaa kokonaisuutena (4 § 6 kohta, 22 §)?

Ei kantaa

6. Onko valtuutetun palveluntuottajan käsite ja tehtävät perusteltuja (4 § 6 kohta, 22 §)?

Kyllä pääosin

7. Onko valtuutetun palveluntuottajan käsitteelle muita vaihtoehtoja?

Ei kantaa

8. Onko palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan omavalvontaa koskevat säännökset riittävät (4 luku)?

Kyllä pääosin

9. Ovatko valvontaviranomaisen keinot riittävät asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta (5 luku)?

Ei kaikilta osin

10. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalaista?

Taustaa

Humana kannattaa nykyisen lupa- ja ilmoitusmenettelyn keventämistä, selkiyttämistä ja yhdenmukaistamista. Valvonnan tulee kohdistua palveluun eikä palveluntuottajatahoon. Humana pitää hyvänä, että sosiaali- ja terveydenhuollon valvonta selkeytyisi ja yhtenäistyisi verrattuna nykytilaan. Lakiehdotuksessa myös täsmennetään palvelunjärjestäjien ja palveluntuottajien omavalvontaa, mikä mahdollistaa käytettävissä olevien valvontaviranomaisten resurssien tarkoituksenmukaisen kohdentamisen. Humana kannattaa hallituksen esitystä sen tavoitteiden ja pääperiaatteiden osalta.

On tärkeää, että nykyisestä yksityisen toimilupa- ja ilmoitusmenettelyn piirissä olevien yksiköiden valvontaan keskittyvästä mallista siirrytään myös julkisten yksiköiden samantasoiseen valvontaan. Yksityiseltä vaaditaan julkista toimintaa pidemmälle meneviä toimilupiin sisältyviä reunaehtoja samalla kun yksityisille toimijoille maksetaan lähes kaikilta osin kunnan tuotantokustannuksia pienempiä korvauksia samoista julkisella järjestämistä vastaavista palveluista. Toimintaympäristö on oltava kaikille toimijoille tasapuolinen ja samat pelisäännöt. Valvontalaissa on edellytettävä, että järjestäjätaho korjaa palvelutarjonnan puutteet nopeasti mm. ostopalveluilla. Ilmoitusvelvollisuus huonosta tilanteesta ei ole riittävä.

Covid-19 pandemia on osoittanut, että palveluntuottajan varautuminen häiriötilanteisiin on oltava hyvin säädeltyä ja selkeää. Lakiehdotuksessa ehdotetaan valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelman laatimista. On erotettava selkeästi se, mikä on julkisella järjestämistä vastaavalla olevaa viranomaisen varautumista ja mikä on palveluyksiköiden vastuulla olevaa normaalia varautumista. Varautumisen kustannukset tulee ottaa huomioon ostopalvelusopimuksissa ja palvelusetelin sääntökirjoissa täysimääräisinä. Laajamittaisiin poikkeuksellisiin tilanteisiin varautuminen on viime kädessä valtion ja kuntien järjestämis- ja kustannusvastuulla.

Toimilupakäytäntö on ollut sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajakentällä moninainen. Aluehallintovirastot ovat tulkinneet eri tavoin eri alueilla sitä, mitä edellytetään. Julkisiin yksiköihin ei ole suoritettu vastaavia tarkastuksia kuin yksityisiin yksiköihin. Käytännöt henkilöstön käytön ja henkilöstörakenteen osalta voivat poiketa erittäin merkittävästi toisistaan.

Henkilöstön saatavuudessa on ongelmia niin julkisella kuin yksityisellä sektorillakin. Valvontalaissa täytyisi selkeästi ottaa kantaa siihen, miten toimitaan mikäli henkilöstöä/sijaisia ei ole saatavilla.

Rekisteröinti

Jatkossa rekisteröintiä ei sidottaisi tiettyyn palveluntuottajaan, vaan lain edellyttämällä tavalla rekisteröity palveluyksikkö olisi suorana siirtokelpoinen toiselle palveluntuottajalle. Uusi rekisteröintijärjestelmä mahdollistaisi yritysjärjestelyt nykyistä joustavammin. Jatkossa valvonnan seuraamuksia voidaan kohdistaa suoraan myös palveluyksikköön. Humana pitää hyvänä, että palveluyksikkö voi koostua monesta eri fyysisestä toimipaikasta.

Lainvalmistelussa tulee ottaa huomioon se, millä tavalla nykyisestä vain yksityistä sektoria koskevasta lupajärjestelmästä siirrytään kaikkia toimijoita koskevaan rekisteröintijärjestelmään siten, että toimijoiden keskinäinen tasapuolisuus uudessa järjestelmässä mm. henkilöstömitoituskysymyksissä turvataan. Nykyisten toimilupien henkilöstömitoitukseen liittyvät vaatimukset vaihtelevat sekä yksityisten toimijoiden joukossa että yksityisten ja julkisten toimijoiden välillä, vaikka kyseessä olisi saman tasoisille asiakkaille hoivaa ja hoitoa tuottavat yksiköt. Palveluntuottajien kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että järjestelmän muuttuessa tehtävät menettelyt ovat tuottajien tiedossa hyvissä ajoin ennen muutosten toimeenpanoa.

Omavalvonta

Humana kannattaa omavalvonnan lisäämistä. Julkisten toimijoiden yksikkökohtaiset omavalvontasuunnitelmat tulee saattaa vastaavalle tasolle yksityisten kanssa ja kaikkien omavalvontasuunnitelmien tulee olla nähtävillä julkisesti.

Järvi Hanna-Kaisa
Humana Suomi - Humana Hoiva Oy